

Posudek magisterské diplomové práce

Název práce: Žena a stereotyp vo filmech DreamWorks Animation a Walt Disney Animation Studios 1998-2019

Student/ka: Horníková Nikola

Obor: Filmová studia (major) / Divadelní studia (minor)

Vedoucí práce (vyplňuje pouze vedoucí práce):

Oponent/ka (vyplňuje pouze oponent/ka): Jan Černík

Hodnocení

Hodnotící kritéria	podíl na známce	hodnocení
Práce naplňuje zadání	5%	2
Stanovení a formulace cíle práce	5%	2
Kritika pramenů a literatury	10%	3
Stanovení metodologie a její adekvátnost	10%	2,75
Struktura analytické části, její soudržnost, naplnění metodologie	25%	2
Formulace závěru, jeho původnost a originalita	25%	2
Naplnění citační etiky, bibliografie (pozn. aparát, prameny a literatura)	10%	2
Jazyková úroveň (gramatika, stylistika, ediční pravidla)	10%	1
Průběžné hodnocení před obhajobou:*		2,075

*Hodnocení 4 u jakékoli z kategorií je důvodem pro nedoporučení práce k obhajobě.

Práce byla dostatečně konzultována: ANO/NE (vyplňuje pouze vedoucí práce)
Práce není plagiát: ANO/NE (vyplňuje pouze vedoucí práce dle kontroly STAG)
Práci doporučuji k obhajobě: ANO/~~NE~~

Otázka pro obhajobu:

Mohla byste vysvětlit svou tezi, že filmy od Disneyho a Dreamworks jsou apolitické, a že s genderovými stereotypy politická témata nesouvisí? Jak to jde dohromady s textem Laury Mulveyové, na který se odkazujete?

Písemné hodnocení (především vysvětlení důvodů pro snížení hodnocení):

Předložená práce se věnuje genderovým stereotypům v amerických animovaných filmech. Teoretická východiska diplomantka nachází v pracích Laury Mulveyové a Judith Butlerové. Problém spočívá v tom, že z textu není zřejmé, o čem vlastně je. Největší zmatky přináší metodologický úvod. Diplomantka se v něm odvolává na dvě významné feministické teoretičky. Hojně používá pojmy jako normativita, moc, patriarchát apod. Prvních stránky vzbuzují dojem, že se bude jednat o klasickou interpretativní studii nahlízející na populární kulturu z pozic poststrukturalismu, feminismus a gender studies. Pak ale na straně 28 přichází zvrat a diplomantka vylučuje politická témata z oblasti svého zájmu: „(...)Kedže... (Tvorenie politických názorov) s danou témou analýzy stereotypov vo filmoch Walt Disney Animation Studios a Dreamworks Animation nesúvisí (kedže animované filmy oboch štúdií sú apolitické), nebude počas analýzy aplikovaný.“ Tuto tezi pak opakuje v závěru na s. 164.

Přiznám se, že tomu vůbec nerozumím. Vždyť teoretická východiska diplomantky nejsou ničím jiným, než politizaci filmu z pozice genderové identity. Mulveyová chápe své dílo doslova jako „politickou zbraň“. Diplomantka zpracovává výsostně politické téma, používá jazykové prostředky politizující genderové role a nachází teoretická východiska v aktivistických textech, ale zároveň explicitně odmítá politická témata. Teoreticky bych mohl připustit tezi, že filmy od Disneyho a Dreamworks jsou apolitické, a že genderové stereotypy lze analyzovat bez ohledu na politické souvislosti. Pak ale v textu postrádám vysvětlení, co genderové stereotypy jsou. Plní estetickou funkci? Nebo jinou funkci? O čem diplomová práce je? To se z úvodu už bohužel nedozvíme. Zmatek ale pokračuje hned v analýze filmu *Mulan*, kdy se diplomantka mimo jiné věnuje patriarchálnímu uspořádání společnosti ve filmu (na s. 33). Co to je, když ne politické téma?

Problematické je i vyhodnocení literatury. Diplomantka k literatuře nepřistupuje kriticky. Přejaté informace nijak neproblematizuje. Po letmé kontrole databází jsem rovněž narazil na desítky diplomových prací a článků o stereotypech a genderových rolích ve filmech studia Disney, které diplomantka ignoruje.

Metodologie má i další problémy. Není zcela jasné, proč autorka zvolila právě studia Disney a Dreamworks, není jasné, jak vybrala časové období, proč na straně 26 vybírá uvedené stereotypy a nikoliv jiné. Nejasným dojmem působí i kombinace metody analýzy diskurzu a komparace. Jsou komparovány postavy a filmy, nebo jsou komparovány analytické postřehy diplomantky? Za ne příliš šťastné považuji při diskurzivní analýze spoléhání se výhradně na jeden typ pramenů.

Problematika stereotypů je bohužel naznačena jen velmi zkratkovitě. Přitom právě analyzované filmy nás vedou k otázce, zda jsou genderové stereotypy v nich obsažené důsledkem aktuální společenské situace, odrazem politických názorů tvůrců, anebo jsou důsledkem žánrových konvencí (pohádkové příběhy), či výsledkem adaptací literárních předloh. Animované filmy studií

Disney a Dreamworks nestojí ve vzduchoprázdnu. Jejich tvůrci navazují na nějaké tradice, záměrně se stereotypy pracují – využívají je a formují je. Tato dynamika v předložené práci vůbec není reflektována. Analýza se převážně omezuje na konstatování, že abstraktní entita zvaná „studio“ něčím potvrzuje nebo narušuje stereotyp.

Jazykovou stránku nejsem schopen plně posoudit, ale je jasné, že text by potřeboval pečlivější korekturu. Např. „Jej identita a príbeh sú stredobodom príbehu,“ (s. 32) nedokončená myšlenka (s. 96), „Negatívna konotácia, ktorá sa tvorí v rámci filmov je istá objektifikácia žien,“ (s. 141), opakované záměny pomlčky a spojovníku. Stejně tak nebyla dodržena jednotná citační norma.

Datum: 16. srpna 2021

Jméno a podpis: Jan Černík